

**Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz literatury Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Języka Angielskiego dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego
w roku szkolnym 2025/2026**

STOPIEŃ I - ETAP SZKOLNY

I. Cele konkursu

1. Wspieranie i rozwijanie uzdolnień i zainteresowań lingwistycznych uczniów szkół podstawowych w zakresie języka angielskiego.
2. Pogłębianie wiedzy o geografii, kulturze, historii i życiu codziennym mieszkańców Związku Australijskiego (Commonwealth of Australia).
3. Tworzenie możliwości współzawodnictwa uczniów i szkół, do których uczęszczają.
4. Propagowanie idei wspierania uzdolnień oraz promocja nauczycieli i szkół wspierających uzdolnienia uczniów.
5. Przygotowanie uczniów do podjęcia nauki w szkołach wyższego szczebla poprzez wdrażanie do samokształcenia oraz trafne rozpoznawanie możliwości uczniów.

II. Zakres umiejętności

Umiejętności wymagane od uczestników Konkursu Przedmiotowego z Języka Angielskiego opisane są w podstawie programowej dla przedmiotu język angielski dla szkoły podstawowej.

1. Znajomość środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych).
2. Rozumienie wypowiedzi.
3. Tworzenie wypowiedzi.
4. Reagowanie na wypowiedzi.
5. Przetwarzanie wypowiedzi.
  1. Znajomość środków językowych (leksykalnych, ortograficznych, ortograficznych).

Zakres środków leksykalnych:

- człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania);
- miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe);
- edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne);
- praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, wybór zawodu);

- życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
- żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe, lokale gastronomiczne);
- zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, wymiana i zwrot towaru, promocje, korzystanie z usług);
- podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie);
- kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
- sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu);
- zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie);
- nauka i technika (np. odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych);
- świat przyrody (np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego);
- życie społeczne (np. wydarzenia i zjawiska społeczne).

Zakres środków gramatycznych:

- Użycie przedimka nieokreślonego, określonego i zerowego
- Tworzenie liczby mnogiej regularnej i nieregularnej
- Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne
- Forma dzierżawcza
- Rzeczowniki złożone
- Zaimki osobowe w formie podmiotu i dopełnienia
- Zaimki „one”/ „ones”
- Zaimki dzierżawcze, wskazujące, pytające, nieokreślone, względne, zwrotne, emfatyczne, wzajemne
- Zaimek bezosobowy „you”
- Przymiotniki dzierżawcze
- Regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika
- Użycie “so”, “such”, “how”, “too”, “not enough” i “what” z przymiotnikami
- Szyk przymiotników w zdaniu
- Przymiotniki złożone
- Liczebniki główne i porządkowe
- Regularne i nieregularne stopniowanie przysłówków
- Przysłówki czasu, miejsca, sposobu, stopnia i częstotliwości
- Tworzenie przysłówka od przymiotnika
- Miejsce przysłówka w zdaniu

- Przyimki miejsca, kierunku, odległości, czasu, sposobu
- Wyrażenia przyimkowe
- Spójniki *and, or, because, if, unless, while, before, so, but, when, although, though, however, despite, as*
- Bezokoliczniki i formy osobowe
- Czasowniki posiłkowe
- Czasowniki modalne
- Tryb rozkazujący
- Czasowniki regularne i nieregularne
- Imiesłów czynny i bierny
- Question tags
- Czasowniki wyrażające uczucia, emocje, upodobania, chęci, stany i czynności
- Konstrukcja „be going to”, „have to”, „would like to”
- Strona czynna
- Strona bierna
- Nastęstwo czasów
- Mowa zależna
- Czasowniki złożone
- Wyrażenia “had better”, “would rather”, “would prefer”
- Wyrażenia idiomatyczne (zakres: czas, podróżowanie, pieniądze)
- Konstrukcja – Causative form: have/get + object + past participle
- Zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, przeczące
- Zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, przeczące z użyciem czasów: Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, Present Perfect Simple, Present Perfect Continuous, Future Simple, Future Continuous, Past Perfect Simple, Past Perfect Continuous
- zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, przeczące z użyciem czasów: Future Perfect, Future Perfect Continuous
- zdania z podmiotem: „it”, „there”
- zdania z dwoma dopełnieniami
- zdania współrzędnie złożone
- pytania pośrednie
- zdania podrzędnie złożone:
  - zdania przydawkowe: defining and non-defining relative clauses,
  - zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami as, since, because, for, for the reason, on the ground that, because of, due to,
  - zdania okolicznikowe celu ze spójnikami: to, in order to, so as to, so that, with a view to, for, in case, for fear of,
  - zdania okolicznikowe czasu, miejsca,
  - zdania okolicznikowe sposobu ze spójnikami: as, as if, as though, (in) the (same) way,

- zdania okolicznikowe wstępne z: although, even though, despite, in spite of, while, whereas, but, on the other hand, nevertheless, however, no matter how, whatever;
- zdania wykrzyknikowe
- zdania warunkowe w 0, 1, 2 i 3 okresie warunkowym
- zdania warunkowe nierzeczywiste z: I wish, if only, suppose, it's (high) time, I'd rather/sooner
- zdania warunkowe mieszane

2. Rozumienie standardowych wypowiedzi pisemnych, np. napisów informacyjnych, listów, broszur, ulotek reklamowych, jadłospisów, ogłoszeń, rozkładów jazdy, instrukcji obsługi, tekstów narracyjnych, prostych artykułów prasowych, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- określanie głównej myśli tekstu,
- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu,
- znajdowanie w tekście określonych informacji,
- określanie intencji nadawcy/autora tekstu,
- określanie kontekstu wypowiedzi (np. nadawcy, odbiorcy, formy tekstu),
- rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu,
- rozróżnianie formalnego i nieformalnego stylu wypowiedzi.

3. Tworzenie wypowiedzi pisemnych, np. notatki, ogłoszenia, zaproszenia, pozdrowień, życzeń, wiadomości, ankiety, pocztówki, e-maila, opisu, listu prywatnego, listu formalnego, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk i czynności,
- opisywanie wydarzeń życia codziennego,
- przedstawianie faktów z przeszłości i teraźniejszości,
- relacjonowanie wydarzeń z przeszłości,
- wyrażanie i uzasadnianie swoich poglądów, uczuć, emocji,
- przedstawianie opinii swoich i innych osób,
- przedstawienie intencji, preferencji i życzeń,
- przedstawianie zalet i wad różnych rozwiązań i poglądów,
- opisywanie intencji, marzeń, nadziei i planów na przyszłość,
- opisywanie doświadczeń swoich i innych osób,
- prośba o radę i udzielanie rady,
- wyrażenie skargi, przeprosin,
- stosowanie formalnego lub nieformalnego stylu wypowiedzi w zależności od sytuacji.

4. Reagowanie na wypowiedzi w formie tekstu pisanego, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- nawiązywanie kontaktów towarzyskich,
- rozpoczęcie, prowadzenie i kończenie rozmowy,

- stosowanie form grzecznościowych,
  - uzyskiwanie i przekazywanie informacji i wyjaśnień,
  - prowadzenie prostych negocjacji w sytuacjach życia codziennego,
  - proponowanie, przyjmowanie i odrzucanie propozycji i sugestii,
  - prośba o pozwolenie, udzielanie i odmawianie pozwolenia,
  - wyrażanie swoich opinii, intencji, preferencji i życzeń,
  - pytanie o opinie, preferencje i życzenia innych, zgadzanie się, sprzeciwianie się,
  - wyrażanie swoich emocji,
  - prośba o radę i udzielanie rady,
  - wyrażanie prośby i podziękowania oraz zgody lub odmowy wykonania prośby,
  - wyrażanie skargi, przepraszenie, przyjmowanie przeprosin,
  - prośba o powtórzenie bądź wyjaśnienie (sprecyzowanie) tego, co powiedział rozmówca.
5. Przetwarzanie wypowiedzi pisemnych w zakresie umiejętności przekazywania w języku obcym informacji zawartych w materiałach wizualnych, np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach, reklamach oraz tekstach obcojęzycznych.

III. Zakres treści

Wiedza o Australii

Zakres treści Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Angielskiego obejmuje i poszerza treści podstawy programowej kształcenia ogólnego z języka angielskiego dla szkoły podstawowej. Obejmuje również treści zawarte we wskazanych pozycjach literatury.

Proponowana literatura:

1. Podręczniki do nauczania języka angielskiego dla szkół podstawowych dopuszczone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, np.: M.Mann, S. Taylore-Knowles, Repetytorium Ósmoklasisty część 1 i 2, Macmillan, rok wydania 2018.
2. Materiały tematyczno-leksykalne oraz do nauki gramatyki np.:
  - M.Vince, Language Practice for First 5 ED, Macmillan, rok wydania 2014,
  - J.Dooley,V.Evans, Grammarway 4, Express Publishing, rok wydania 2013 i następne,
  - Praca zbiorowa, Angielski Najważniejsze idiomy, Edgard, rok wydania 2019,
  - K.Wiśniewska, Angielski. Najważniejsze kolokacje, Edgard, rok wydania 2019.
3. Materiały krajoznawcze, np.:
  - Jennifer Gascoigne, Australia, Macmillan Readers, rok wydania 2019,
  - Virginia Evans, Jenny Dooley, Aboriginal Australians, Express Publishing, rok wydania 2015,

- strona internetowa np. <https://www.citizenshiptest.au/book> (wyłącznie w zakresie części: Book).

4. Słowniki języka angielskiego: Cambridge Dictionary, Oxford Learner`s Dictionary, MerriamWebster America`s Most Trusted Dictionary, Collins Dictionary.

5. Czasopisma do nauki języka angielskiego.